

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Економічний факультет

Кафедра підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БІРЖОВА ЕЛЕКТРОННА ТОРГІВЛЯ

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Освітня програма «Підприємництво та торгівля»

Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Біржова електронна торгівля
Викладач (-і)	Шеленко Діана Іванівна, д.е.н., проф. кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380990662326
Е-mail викладача	diana.shelenko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на сайті кафедри https://kptpe.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Біржова електронна торгівля – використовується для формування у магістрів сучасного наукового світогляду і системи глибоких спеціальних знань, умінь і навичок щодо здійснення біржової діяльності.</p> <p>Предмет дисципліни «Біржова електронна торгівля» є дослідження та аналіз та розгляд теоретичних і практичних питань, що стосуються біржової торгівлі ринку в Україні на основі ознайомлення із узагальненим досвідом роботи зарубіжних і вітчизняних бірж.</p> <p>Об’єктом дослідження дисципліни «Біржова електронна торгівля» є біржова торгівля фінансовими інструментами, функціонування валютних, фондових, товарно-сировинних та інших бірж, а також економічних процесів та проблем розвитку бірж в Україні, ЄС та в світі.</p> <p>Пререквізити: Ділові комунікації англійською мовою, Мотивація та стимулювання персоналу, Бізнес-аналітика, Методологія наукових досліджень, Управління інноваційними проектами в підприємстві та торгівлі, Оцінка продукції, товарів і послуг, Прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності, Стратегічне планування.</p> <p>Постреквізити: Виробнича практика, Науково-дослідна практика, кваліфікаційна робота, Атестація.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета дисципліни «Біржова електронна торгівля» полягає у формуванні у здобувачів системи знань щодо формування теоретичних основ та практичних навичок з біржової торгівлі, організації біржової електронно торгівлі, технології здійснення біржових операцій та основ технічного і фундаментального аналізу в своїй майбутній діяльності.</p> <p>Цілі навчальної дисципліни «Біржова електронна торгівля»:</p> <p>Оволодіння теоретичними знаннями. Основна ціль полягає у засвоєнні студентами вивчення нормативних основ здійснення біржової торгівлі та формування знань з організації біржової електронної торгівлі.</p> <p>Розвиток практичних навичок. Для досягнення цієї цілі студенти мають отримати практичний досвід щодо опанування технології щодо здійснення біржових операцій на різних видах бірж.</p> <p>Здатність до аналізу та інтерпретації. Студенти повинні розвинути навички щодо визначення умов розвитку біржової торгівлі у ринковій економіці.</p> <p>Вміння комунікувати. Важливою ціллю є розвиток у студентів навичок ефективної комунікації, які допоможуть їм розв’язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сфері біржової діяльності та рекомендації з управління.</p> <p>Розвиток критичного мислення. Ціль дисципліни полягає у стимулюванні у студентів критичного мислення та аналітичних здібностей щодо здійснення біржових операцій, для критичної оцінки інформацію про біржові торги.</p>	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва та торгівлі або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких та торговельних структур.

СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі.

СК 6. Здатність до ефективної діяльності у сфері електронної купівлі-продажу та реалізації товарів дистанційним способом з використанням інформаційно-комунікаційних систем в підприємницьких та торговельних структурах.

Результати навчання

ПРН 1. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.

ПРН 4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.

ПРН 5. Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі.

ПРН 6. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва та торгівлі.

ПРН 8. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.

ПРН 11. Застосовувати знання, уміння та навички у сфері електронної торгівлі при використанні інформаційно-комунікаційних систем з метою отримання прибутку при мінімальних витратах в діяльності підприємницьких та торговельних структур

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Практичні заняття	10
Лабораторні заняття	4
Самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	076 Підприємництво та торгівля	2	нормативний

Тематика навчальної дисципліни								
Тема	кількість год.							
	Денна форма				Заочна форма			
	лекції	практичні	лабораторні	самостійна робота	лекції	практичні	лабораторні	самостійна робота
Тема 1. Організаційно-економічні основи біржової торгівлі	2	2	-	6	2	-	-	8
Тема 2. Особливості функціонування біржової та електронної торгівлі	2	1	-	6	-	-	-	8
Тема 3. Інтернет трейдинг як сучасна технологія біржової торгівлі	2	2	2	6	-	1	-	10
Тема 4. Роль і місце біржової торгівлі у формуванні регіонального аграрного ринку	2	1	-	6	2	-	1	10
Тема 5. Розвиток сучасної біржової торгівлі в світі	2	1	2	6	2	-	-	8
Тема 6. Криптовалюти: ера і сфера фінансових інновацій	2	1	-	8	-	1	-	8
Тема 7. Forex тейдинг	2	1	-	6	-	-	1	10
Тема 8. Стратегія інвестування на біржі	2	1	-	6	-	-	-	8
Індивідуальне завдання	-	-	-	10	-	-	-	10
Усього годин	16	10	4	60	6	2	2	80

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Підсумковою формою контролю є екзамен, який проводиться у письмовій, усній чи змішаній формі. 100 бальна – (50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен) Поточний контроль 0-30 балів; Самостійна робота 0-10 балів; Індивідуальне завдання 0-10 балів; Екзамен 0-50 балів.							
	Поточне тестування та самостійна робота							Екзамен
	Поточний контроль		Самостійна робота		Індивідуальне завдання			
	Виконання практичних завдань, тестування, опитування	Виконання лабораторних завдань, опитування	Тестування (КРС)		Презентація		Екзаменаційна робота	
	20 балів	10 балів	10 балів		10 балів			
	50 балів							50 балів
100 балів								

Підсумкова оцінка з дисципліни у стобальній шкалі переводиться у національну шкалу та ECTS за такою схемою

Шкала оцінювання для екзамену			
університетська	національна		шкала ECTS (ЄКТС)
90 – 100	5	відмінно	A
80-89	4	добре	B
70-79			C
60-69	3	задовільно	D
50-59			E
26-49	2	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
1-25		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

Вимоги до індивідуального завдання

Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання – (ІЗ) «Біржове ціноутворення та котирування цін».

Дослідити принципи формування цін на біржові товари та сутність і види біржового котирування цін.

Індивідуальні завдання (ІЗ) виконується у вигляді презентації від 5 до 10 слайдів з вказанням назви завдання, шифру групи та прізвища виконавця. Розподіл завдань здійснює викладач в межах групи або лекційного потоку (згідно порядкового номеру чи іншим способом (можна використати метод роботи в малих групах), координатор староста.

Оформляють ІЗ у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін. (захист відбувається на останньому практичному занятті, презентація надсилається викладачу на електронну пошту).

Максимальна оцінка за ІЗ становить 10 балів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ (ІЗ)

Бали	Умови отримання балів
10 балів	Теоретичні запитання розкриті повністю, з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу, законодавчих актів та нормативних документів. При виконанні практичної частини застосовує системні знання навчального матеріалу, що передбачені силабусом. Висновки до завдань аргументовані та обґрунтовані.
9 балів	Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено згідно з програмним матеріалом дисципліни. При виконанні практичного завдання застосовує глибокі знання навчального матеріалу, що передбачені силабусом. Практичне завдання виконується в цілому правильно в повному обсязі. При виконанні практичного завдання здобувач припускається окремих неточностей.
8 балів	Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено згідно з матеріалом дисципліни. При виконанні практичного завдання здобувач ефективно застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені силабусом. Практична частина виконується в цілому правильно, при виконанні здобувач припускається окремих несуттєвих помилок.

	<p>7 балів</p> <p>Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено з незначними погрішностями або без узагальнень. При виконанні практичної частини застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені силабусом. Практичне завдання виконуються в цілому правильно, при його виконанні здобувач припускається несуттєвих помилок.</p>						
	<p>6 балів</p> <p>Теоретичні запитання розкриті повністю, проте при викладенні програмного матеріалу допущено незначні помилки. При виконанні практичної частини застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені силабусом. Практичне завдання виконується в цілому правильно. При його виконанні здобувач припускається несуттєвих помилок.</p>						
	<p>5 балів.</p> <p>Теоретичні запитання розкриті неповно, допущено суттєві погрішності, які впливають на зміст відповіді. При виконанні практичного завдання без достатнього розуміння здобувач застосовує навчальний матеріал, припускається значних помилок.</p>						
	<p>4 бали</p> <p>Теоретичні запитання розкриті неповно, з суттєвими помилками. При виконанні практичного завдання без достатнього розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається значної кількості помилок, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій.</p>						
	<p>3 бали</p> <p>Теоретичні запитання розкриті неповно або зовсім не розкрито. При виконанні практичного завдання припускається досить великої кількості грубих помилок, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.</p>						
	<p>2 бали</p> <p>Здобувач виконати практичне завдання не може, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуації, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні. Теоретичні запитання не розкриті.</p>						
	<p>1 бал</p> <p>Здобувач виконати практичне завдання не може, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій. Теоретичні запитання не розкриті.</p>						
Практичні заняття	<p>Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час практичних занять (або тестування в системі дистанційного навчання) сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих).</p> <p>Поточне тестування по окремих темах може проводитись у системі дистанційного навчання – результат відображається у відсотках, максимум 100%.</p> <p>Середній бал за поточний контроль переводиться у 20 бальну шкалу.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Оцінка</th> <th>Умови отримання оцінки</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5 «відмінно»</td> <td>студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами</td> </tr> <tr> <td>4 «добре»</td> <td>студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках</td> </tr> </tbody> </table>	Оцінка	Умови отримання оцінки	5 «відмінно»	студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами	4 «добре»	студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках
Оцінка	Умови отримання оцінки						
5 «відмінно»	студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами						
4 «добре»	студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках						

	<p style="text-align: center;">3 «задовільно»</p>	<p>студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки</p>										
	<p style="text-align: center;">2 «незадовільно»</p>	<p>студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами</p>										
<p>Лабораторна робота</p>	<p>Мета лабораторної роботи - поглибити теоретичні знання студента щодо основних принципів організації та проведення біржових торгів на товарній і фондовій біржі, основ ф'ючерсної торгівлі; набуття вмінь і навичок визначення результату від здійснення певних видів біржових операцій, використання механізму хеджування. Студент опрацьовує питання «Технічний аналіз біржових цін і курсів», «Порівняння технічного та фундаментального аналізу: проблема вибору».</p>											
	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="379 819 635 853">Бали</th> <th data-bbox="643 819 1445 853">Умови отримання балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="379 853 635 1227">5 балів</td> <td data-bbox="643 853 1445 1227">всі завдання лабораторної роботи повністю виконані без помилок; відповідає виявленню здобувачем всебічного системного і глибокого знання програмного матеріалу; чіткому володінню понятійним апаратом та інструментами, передбаченими силабусом; вмінню використовувати їх для вирішення як типових, так і не типових лабораторних ситуацій; виявленню творчих здібностей в розумінні, викладі та використанні навчально-програмного матеріалу.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="379 1227 635 1601">4 бали</td> <td data-bbox="643 1227 1445 1601">всі завдання лабораторної роботи повністю виконані без суттєвих помилок; відповідає виявленню знань основного програмного матеріалу; засвоєнню інформації в межах лекційного курсу; володінню необхідними інструментами, передбаченими програмою; вмінню використовувати їх для вирішення типових ситуацій, припускаючи окремих незначних помилок (наприклад, студент частково відповідає на питання викладача щодо виконання роботи).</td> </tr> <tr> <td data-bbox="379 1601 635 1886">3 бали</td> <td data-bbox="643 1601 1445 1886">завдання лабораторної роботи не виконані повністю, містять незначні помилки; часткове засвоєння інформації в межах лекційного курсу; невміння використовувати необхідні інструменти для вирішення типових ситуацій, припускаючи окремих незначних помилок (наприклад, студент відповідає неповно на питання викладача щодо виконання роботи).</td> </tr> <tr> <td data-bbox="379 1886 635 2056">2 бали</td> <td data-bbox="643 1886 1445 2056">виконано не більше 30 % всіх завдань лабораторної роботи; не досить упевнено володіє окремими поняттями, методиками та інструментами, про що свідчать принципові помилки під час їх використання.</td> </tr> </tbody> </table>		Бали	Умови отримання балів	5 балів	всі завдання лабораторної роботи повністю виконані без помилок; відповідає виявленню здобувачем всебічного системного і глибокого знання програмного матеріалу; чіткому володінню понятійним апаратом та інструментами, передбаченими силабусом; вмінню використовувати їх для вирішення як типових, так і не типових лабораторних ситуацій; виявленню творчих здібностей в розумінні, викладі та використанні навчально-програмного матеріалу.	4 бали	всі завдання лабораторної роботи повністю виконані без суттєвих помилок; відповідає виявленню знань основного програмного матеріалу; засвоєнню інформації в межах лекційного курсу; володінню необхідними інструментами, передбаченими програмою; вмінню використовувати їх для вирішення типових ситуацій, припускаючи окремих незначних помилок (наприклад, студент частково відповідає на питання викладача щодо виконання роботи).	3 бали	завдання лабораторної роботи не виконані повністю, містять незначні помилки; часткове засвоєння інформації в межах лекційного курсу; невміння використовувати необхідні інструменти для вирішення типових ситуацій, припускаючи окремих незначних помилок (наприклад, студент відповідає неповно на питання викладача щодо виконання роботи).	2 бали	виконано не більше 30 % всіх завдань лабораторної роботи; не досить упевнено володіє окремими поняттями, методиками та інструментами, про що свідчать принципові помилки під час їх використання.
Бали	Умови отримання балів											
5 балів	всі завдання лабораторної роботи повністю виконані без помилок; відповідає виявленню здобувачем всебічного системного і глибокого знання програмного матеріалу; чіткому володінню понятійним апаратом та інструментами, передбаченими силабусом; вмінню використовувати їх для вирішення як типових, так і не типових лабораторних ситуацій; виявленню творчих здібностей в розумінні, викладі та використанні навчально-програмного матеріалу.											
4 бали	всі завдання лабораторної роботи повністю виконані без суттєвих помилок; відповідає виявленню знань основного програмного матеріалу; засвоєнню інформації в межах лекційного курсу; володінню необхідними інструментами, передбаченими програмою; вмінню використовувати їх для вирішення типових ситуацій, припускаючи окремих незначних помилок (наприклад, студент частково відповідає на питання викладача щодо виконання роботи).											
3 бали	завдання лабораторної роботи не виконані повністю, містять незначні помилки; часткове засвоєння інформації в межах лекційного курсу; невміння використовувати необхідні інструменти для вирішення типових ситуацій, припускаючи окремих незначних помилок (наприклад, студент відповідає неповно на питання викладача щодо виконання роботи).											
2 бали	виконано не більше 30 % всіх завдань лабораторної роботи; не досить упевнено володіє окремими поняттями, методиками та інструментами, про що свідчать принципові помилки під час їх використання.											

Самостійна робота	Студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю за самостійною роботою (КСР) проходить тестування в системі дистанційного навчання (25 тестових питань, дві спроби – кращий результат). Результат відображається у відсотках, максимум 100%, при виставленні в журнал множиться на коефіцієнт 0,1. Максимальна оцінка за тестування становить 10 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент повинен набрати не менше 25 балів у сумі за такі види робіт: Поточний контроль (максимум 30 балів). Самостійна робота (максимум 10 балів). Індивідуальне завдання (максимум 10 балів). Якщо студент набрав менше 25 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою підприємництва, торгівлі та прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.
Підсумковий контроль	Іспит проводиться в період екзаменаційної сесії згідно з її розкладом у формі виконання під контролем викладача. Іспит проводиться за екзаменаційними білетами, які щорічно оновлюються і затверджуються на засіданні кафедри Структура білета включає не менше 4 завдань. 1. Теоретичне питання (10 балів) 2. Теоретичне питання (10 балів) 3. Тести (10 балів) 4. Практичне завдання (20 балів) Максимальна кількість 50 балів за екзаменаційну роботу. Оцінюється кожне завдання білета окремо а потім сумуються. Білет для виконання екзаменаційної роботи здобувачі отримують індивідуально за принципом «жеребкування» Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів. Здобувача вищої освіти, який не ліквідував академічну заборгованість у встановлені терміни без поважної причини, відраховують з університету за академічну неуспішність або за його згодою направляють на повторне вивчення навчальної дисципліни (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів). В умовах карантину чи військового стану ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми ZOOM.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Виконання індивідуального завдання “Аналітика для бізнесу” оформляють у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін.

Академічна доброчесність. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення в університеті <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється.

Неформальна освіта. Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Використання штучного інтелекту (ШІ) дозволяється як допоміжного інструменту.
Додаткові бали +10 балів за участь у конференції: виступ або тези; до 10 балів за сертифікат неформальної освіти.

8. Рекомендована література

Нормативно-правові документи

1. Верховна Рада України, Закон України «Про товарні біржі». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text>
2. Верховна Рада України, Закон України «Про електронну комерцію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>

Навчально-методичні матеріали

1. Дикань В. Л., Назаренко І. Л., Плугіна Ю. А. Біржова діяльність: Підручник / За ред. В.Л. Диканя. Харків: УкрДУЗТ, 2017. 282 с.
2. Національна асоціація бірж України. URL: <http://cyclop.com.ua/content/view/1585/1/1/3/>.
3. Шеленко Д.І. Організаційно-правові форми господарювання в інституційному механізмі державного регулювання розвитку аграрного підприємництва. Розвиток та регулювання підприємницької діяльності господарських формувань на селі: теоретико-методичний аспект: колективна монографія. за ред. М. Маліка. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2023. 192 с. С. 33-72. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10367097> URL <https://zenodo.org/records/10367097>
4. Підприємницька діяльність в аграрній сфері економіки: монографія / [М. Й. Малік, Ю. О. Лупенко, О. Г. Шпикуляк, Д.І. Шеленко та ін.]; за ред. М. Й. Маліка. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2023. 208 с. <https://zenodo.org/records/10026711> DOI 10.5281/zenodo.10026710

Наукові публікації

1. Шпикуляк О.Г., Шеленко Д.І., Семанюк І.М. Управління розвитком деривативних контрактів в інституційному механізмі біржової торгівлі як моделі організованого ринку товарів. *Приазовський економічний вісник*. 2024. № 3. С. 94–101. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-4263/2024-3-15>.
2. Шеленко Д.І., Шпикуляк О.Г., Горбатюк О.В. Функціонування деривативних фінансових інструментів у розвитку біржової торгівлі: теоретико-еволюційний аспект. *Підприємництво і торгівля*. 2024. Вип. 41. С. 118-125. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2024-41-15>
3. Shpykuliak, O., Shelenko, D., Boichuk Y. Management of business ecosystem development in the formation of organized commodity markets. *Підприємництво та інновації*. 2024. Вип. 32. С. 123-130. <https://doi.org/10.32782/2415-3583/32.19>
4. Шеленко Д.І. Жук О.І. Баланюк С.І. Менеджмент торгівельно-біржовою діяльністю. *Інноваційна економіка. Міжнар. наук.-практ. журнал*. 2016. № 1-2. [61]. С. 220-225.
5. Прокопець Л.В. Огляд сучасних електронних біржових систем. *Innovations technologies in science and practice: The VI International Scientific and Practical Conference*, February 15 – 18, 2022, Haifa, Israel. p.127-129.
6. Шеленко Д.І. Види і особливості бірж світу. *Конференція Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника*. 2022.
7. Шеленко Д.І., Смушак М.В. Особливості електронної біржової торгівлі. *Організаційно-економічні та соціальні складові розвитку підприємництва: Зб. мат. Всеукр. науково-практичної конф., присвяченої 165-річчю заснування університету та 70-річчю створення економічного факультету / за заг. ред. Ю. Губені, О. Лисюк, Б. Шувара, В. Крупи, Н. Маркович, Г. Батюк, Львів: Львівський національний університет природокористування, 2022. С. 249-251*
8. Шеленко Д., Марина А. Фінансові інструменти як різновид біржових товарів. «*Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне забезпечення*», матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, присвячені 125-річчю НУБіП України. Запоріжжя: ФО-П Однорог Т.В., 2023. С. 48-50.
9. Грицишина М., Гутаревич Н. Гра триває: які нові правила роботи отримали товарні

біржі. URL: <https://mind.ua/openmind/20228098-gra-trivae-yaki-novi-pravila-roboti-otrimali-tovarni-birzhi>

10. Прокопець Л.В., Кифяк В.І. Розвиток електронної біржової торгівлі в Україні. *Ефективна економіка*. 2022. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10299>
DOI: [10.32702/2307-2105-2022.5.90](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.5.90)

Викладач
Шеленко Д.І.
д.е.н., професор кафедри теоретичної і прикладної економіки